

lečnost, u které není z obchodního rejstříku zjevno nějaké obmezení ručení společníků, musí býti považována za veřejnou obchodní společnost. Porovná-li se toto pojmové určení veřejné společnosti obchodní s pojmovým určením tiché společnosti (čl. 250 obch. zák.), podle kterého tato se uskutečňuje, když se někdo účastní nějakým vkladem majetkovým na provozování obchodní živnosti někoho jiného s podílem na zisku a na ztrátě, takže se jí nedostává charakteristické známky obchodní společnosti, totiž jednoty osob a samostatného jmění společenského, tichá společnost není obchodní společností, nýbrž zakládá se jí pouze smluvní poměr mezi podnikatelem živnosti obchodní a tichým společníkem, tedy právě jenom vnitřní poměr. Podle toho, co uvedeno, odvolací soud smlouvu stran správně posuzoval jako tiché společenství a správnost tohoto právního závěru není vyvrácena svrchu uváděnými okolnostmi, jmenovitě tím, že si i žalovaný jako podnikatel obchodní živnosti i žalobce jako tichý společník, zavázavše se oba k obchodní spolučinnosti a tuto mezi sebe rozdělivše, umluvili za ni honorář ve stejné výši, což mělo prý ciferní efekt pro smluvené každoroční bilancování. Ani předem určené účastenství na čistém zisku není na újmu, nýbrž naopak zákonitým předpokladem právnímu závěru, že jde o tiché společenství. Pokud jde o tvrzený nedostatek odvislosti, bylo vyloženo už nahoře, že tichý společník může býti i zaměstnancem obchodního podniku, na němž je účastněn, což je ustáleným názorem judikatury i literatury a uznává se všeobecně, že může býti tichý společník i prokuristou neb obchodním zmocněncem, že může v této své vlastnosti za obchodní podnik i jednati a to dokonce bez nebezpečenství, které podle čl. 167 třetí odstavce obch. zák. ve příčině tamže uvedeném stihá komanditistu (srov. Staub-Pisko r. 1908 Kommentar z H. G. B. I. svazek str. 913 § 9).

Čís. 7846.

Podstatou koupě na zkoušku (čl. 339 obch. zák.) jest, že okolnost, zda se má podmíněčně uzavřená smlouva státi nepodmínečnou, jest závislou jediné od kupitelova schválení, spočívajícího na jeho neobmezeném a volném uvážení. Nejde o koupi na zkoušku, zavázal-li se kupitel ku přezkoumání zboží a ku vyjádření podle výsledku zkoušky, zda je schvaluje či neschvaluje.

(Rozh. ze dne 3. března 1928, Rv II 391/27.)

Žalobce prodal žalovanému rozmnožovací stroj. Žalobu o zaplacení kupní ceny procesní soud první stolice zamítl v podstatě z toho důvodu, že koupě byla ujednána na zkoušku a ona žalobkyně ani nevyzvala žalovanou firmu ve smyslu čl. 339 obch. zák., nemohla žalobkyně považovati smlouvu za schválenou. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nelze přisvědčiti dovolateli, že právní jednání stran bylo koupí pod podmínkou, že bude možno zhotovovati a rozmnožovati otisky technických výkresů tak, aby vyhovovaly, takže nebylo koupí na zkoušku (čl. 339 obch. zák.), jak uznal odvolací soud. Podstatou koupě na zkoušku jest, že okolnost, zda se má podmíněčně uzavřená (slova čl. 339 obch. zák.: »ist unter der in dem Willen des Käufers stehenden Bedingung geschlossen«) smlouva státi nepodmíněnou, je závisla jediné od kupitelova schválení, spočívajícího na jeho neobmezeném a volném uvážení. Tedy kupitel se ani nesmí zavázati, že zboží ohledně výsledku přezkoumá; zaváže-li se ku přezkoumání zboží a ku vyjádření podle výsledku zkoušky, zda je schvaluje, či neschvaluje, nejde o koupí na zkoušku. V souzeném případě bylo podle odvolacího zjištění ujednáno, že strany chtěly a takto podmíněně objednavce rozuměly, že žalovaná koupí rozmnožovací přístroj na pevně, bude-li na něm možno zhotovovati a rozmnožovati otisky technických výkresů tak, by výtisky vyhovovaly žalované, která měla posouditi, zdali tomu je tak, totiž zdali jí otisky vyhovují, či nikoli, a že kromě žalované nikdo jiný, ani žalobce, ani někdo třetí neměl býti oprávněn posouditi, zda otisky žalované vyhovují, či nikoli. Z tohoto zjištění vyplývá, že proměna sporné podmíněné smlouvy v nepodmíněnou smlouvu kupní byla ujednáním stran učiněna výhradně závislou na kupitelově schválení, spočívajícím na jeho neobmezeném a volném uvážení, a nelze z takto zjištěného ujednání odvozovati, že se žalovaná zavázala podmíněně koupěný stroj sama zkouseti a dopadne-li zkouška tak, že na rozmnožovacím stroji bude lze zhotovovati a rozmnožovati otisky technických výkresů, koupiti jej na pevně, nýbrž schválení kupu spočívalo výhradně na volném, nijak neobmezeném uvážení žalované, zda jí výtisky vyhovují, čili nic. Poukazuje-li dovolatel k výpovědi svědka Františka R-a, že totiž odpověděl na jeho otázku, že žalobcova zástupce upozornil výslovně, že rozmnožovací přístroj bude jenom tenkrát vyhovovati, budou-li otisky věrně souhlasiti s originálem až do nejjemnějších odstínů (»bis in alle Feinheiten«), sluší uvést, že tento svědek potvrdil také a to bylo odvolacím soudem zjištěno, že prohlášení, zdali otisky vyhovují, či nikoli, mělo býti závislé jediné od žalované. Poněvadž šlo o koupí na zkoušku, je okolnost, zda dovolatelem dodané otisky úplně odpovídají předloze, podle které byly rozmnoženy, a zda jako takové jsou bezvadné, pro rozhodnutí této rozepře úplně nerozhodná, neboť žalované zůstalo smluvně vyhrazeno prohlásiti, že jí otisky subjektivně nevyhovují, i tenkrát, i kdyby jí objektivně musily vyhovovati, a vůbec nebyla povinna vysvětlovati, proč jí nevyhovují, ba ani podle zjištěného stavu nebyla povinna zkoumati, zda by jí otisky objektivně vyhovovaly, ana byla oprávněna, uzavřené koupí odepriti schválení už v případě, že by jí nevyhovovaly subjektivně. Ale i otázka včasnosti podle čl. 339 obch. zák. byla v napadeném rozsudku posouzena po právní stránce zcela správně. Před schválením není kupitel zavázán, ale prodávatel je vázán na svůj slib po deliberační lhůtu kupitelovu. Ne-

byla-li deliberační lhůta ustanovena, je prodatel oprávněn po uplynutí poměrům přiměřené lhůty kupitele vyzvati, by se prohlásil, naproti tomu kupitel je povinen, okamžitě se prohlásiti, jinak může prodatel ustoupiti od smlouvy. V obou případech samo o sobě neznamená kupitelovo mlčení, že schvaluje, bylo-li však zboží na zkoušku koupené ke zkoušce už odevzdáno, platí kupitelovo mlčení až po uplynutí lhůty anebo po vyzvání jako schválení. Odvolací soud správně rozpoznal, že za takové vyzvání lze považovati teprve žalobcův dopis ze dne 26. ledna 1926, ale že žalovaná už před tímto dopisem, předběhší tak vyzvání, oznámila žalobci, že neschvaluje koupi. Další v dopise žalované strany ze dne 26. ledna 1926 obsažená oferta, že by užila rozmnožovacího přístroje pro jiné účely, měla negativní výsledek a skončilo jednání vrácením přístroje.

Čís. 7847.

Upustil-li výkonný orgán od výkonu exekuce na prohlášení dlužníka, že pošle vymáhaný peníz příštího dne k soudu, přestal výkon exekuce, při němž jedině byl výkonný orgán oprávněn přijmouti a platně kvitovati vymáhaný peníz. Přijal-li tento peníz až druhého dne, nepřijal ho na místě věřitele a v rámci svého oprávnění.

(Rozh. ze dne 8. března 1928, Rv I 1265/27.)

Žalovaný pensijní ústav vedl proti žalující firmě exekuci k vydobytí pensijních příspěvků. Při výkonu exekuce prohlásil dlužník, že zašle dlužný peníz příštího dne soudu, načež výkonný orgán upustil od exekuce. Dlužník zaslal příštího dne dlužný peníz výkonnému orgánu, jenž ho však zpronevěřil. Žaloba firmy proti pensijnímu ústavu o určení, že nárok žalované na zaplacení pensijních příspěvků zanikl, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalující strana uplatňuje proti rozsudku odvolacího soudu dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci. Tvrdí, že na základě skutečností zjištěných nižšími soudy není pochybnosti o tom, že výkonný orgán ustal v exekuci, když mu žalobkyně oznámila, že dlužný peníz pošle následujícího dne k soudu. Není prý pochybnosti o tom, že, kdyby následujícího dne nebylo placeno, byl by v exekuci pokračoval a ji dokončil. Žalobkyně slib dodržela, následujícího dne mu u soudu zaplatila a bylo jí dáno potvrzení. Bylo prý placeno řádně, což má za následek, že žalobkyně jest osvobozena od závazku. Její postup prý odpovídá předpisu § 25 druhý odstavec ex. ř., který ustanovuje, že výkonní orgány jsou oprávněni vymáhané platy a dávky přijímati a právoplatně kvitovati, co přijmou. Tento předpis prý nemluví o tom, že by k tomu byl výkonný orgán oprávněn jen »při výkonu« exekuce. Slova »na místo sa-